

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН САЮЗА СОВЕЦКІХ ПІСЬМЕНІКАУ БЕЛАРУСІ І КІРАЎНІЦТВА ПА СПРАВАХ МАСТАЦТВА ПРЫ СОВЕЦЕ МІНІСТРАУ БССР.

№ 47 (801)

Субота, 18 лістапада 1950 года

Цана 50 кап.

ЗА БАВУЮ, НАТХНЁНУЮ ТВОРЧУЮ ПРАЦУ!

Партыя большавікоў і Совецкі ўрад усмерна дапамагаюць работнікам савецкай літаратуры і мастацтва быць высокадзейнымі ў сваёй творчасці, служыць сваімі творамі інтарэсам народа і выходзяць савецкіх людзей у камуністычным духу. Партыя працягвае выключны клопат аб дзейнасці кожнага нашага творчага звыя, кожнага работніка. Партыя выдэ і кіла нас на новыя і новыя песпехі ў творчай працы.

Гэтымі днямі Цэнтральны Камітэт КП(б) Беларусі прыняў разгорнутае рашэнне «Аб рабоце рэдакцый газеты «Літаратура і мастацтва». У гэтым рашэнні намячаны канкрэтныя і практычныя меры на палепшэння работы нашай газеты, якая абавязана быць прапагандастам усяго новага, што адбываецца ў жыцці, арганізатарам творчых работнікаў на вырашэнне бавых задач сучаснасці, трыбунай перадавога вопыту, надейным памочнікам партыі ў барацьбе за новы росквіт літаратуры і мастацтва. Рананне ЦК КП(б) Беларусі адно свечанне клопату большавіцкай партыі аб далейшым росце нашай творчасці, аб кадрах мастацкай інтэлігенцыі.

магае творчаму росцу пісьменнікаў і работнікаў мастацтва, нездавальняюча выдэ барацьбу за стварэнне высокадзейных і высокамастацкіх твораў.

Робчы анализ новых твораў пісьменнікаў, кампазітараў, мастакоў, газета часта дапускала беспрычынавоць, суб'ектыўныя і супярэчлівыя выказванні і адзкі, якія дэзарыентавалі чытача (рэспіцыі на пазму «Світанскія сады» А. Зарыцкага, на апавесць «Гартванне» А. Кулакоўскага і інш.). Адуствіаць большавіцкай прынцыпаваці і тэарэтычнай глыбіні ў рабоце рэдакцыі прывяла да таго, што газета «Літаратура і мастацтва» не была паслядоўнай у барацьбе за павышэнне ідэйна-мастацкай якасці твораў, народка падманала прычыпуючы дзелаву крытыку залушадзельскімі выступленнямі.

Адным з сур'ёзных недахопаў у рабоце газеты з'яўляецца тое, што яна зусім не дастаткова асвятляла пытанні работы тэатраў, кіно, Саюза кампазітараў і Саюза мастакоў БССР. На старонках газеты не знаходзіць адлюстравання работа Інстытута літаратуры, мовы і мастацтва Акадэміі навук БССР, навукова-даследчая работа вышэйшых навучальных устаноў рэспублікі і інш. Вельмі мала друкавалася артыкулаў на пытанні марксісцка-ленінскай асцёткі і мовазнаўства. Газета мала друкуе глыбокіх праблемных артыкулаў па важнейшых пытаннях культуры, абмяжоўваючыся паверховай інфармацыяй аб малазначных фактах і з'явах.

крытыкі і самакрытыкі, ведучы барацьбу з праямай беспрычынавоць і літаратуры і мастацтва. Газета абавязана друкаваць глыбокія тэарэтычныя артыкулы па пытаннях літаратуры і мастацтва, савецкага мовазнаўства, асцёткі, дапамагчы пісьменнікам і работнікам мастацтва ў далейшым развіцці іх творчасці.

Свой асноўны абавязак газета зможа выканаць толькі шляхам стварэння шырокага аўтарскага актыву, прыцягнення да ўдзелу ў рабоце газеты работнікаў навукі і тэхнікі, наватараў сельскай гаспадаркі і прым.м.асцёткі, вядучых работнікаў усеіх галін літаратуры і мастацтва.

Бавая задача газеты — згуртаваць кадры савецкай мастацкай інтэлігенцыі вакол Цэнтральнага Камітэта нашай партыі, згуртаваць і мабілізаваць іх на бавую, натхнёную творчую працу. Толькі аб'яднанне ўсіх намаганняў і сіл работнікаў усеіх участкаў літаратуры і мастацтва на выкананне канкрэтных і практычных ідэйна-творчых задач будзе прыносіць новыя і новыя песпехі ў далейшым росце і развіцці беларускай савецкай культуры.

Рэдакцыя нашай газеты прымае да няўхільнага выканання ўказанні ЦК КП(б) Беларусі. Яна прыме ўсе захавы, каб значна палепшыць сваю работу і дамагацца ўсё новых і новых песпехаў у барацьбе за высокадзейныя і высокамастацкія творы, вартыя гераічнага, працалюбівага беларускага народа.

Рананне ЦК КП(б) Беларусі аб рабоце рэдакцыі нашай газеты — гэта практычная праграма далейшай работы ўсіх нашых творчых работнікаў. Яна заклікае іх ісці ў перадавых радах народа, глыбей адуць сваю кроўную сувязь з народам, адлучыць сваімі творамі вялікай справе партыі большавікоў, смялей утаргацца ў жыццё. Творчыя работнікі павінны ўмець высеюваць на першы план тое, што ўзнікае і развіваецца, тое новае, што сёнь у шматгранным жыцці нашага народа.

Цэнтральны Камітэт КП(б) Беларусі адначыў у сваім рашэнні, што ў рабоце рэдакцыі газеты маюць мець бавыя недахопы. У асноўным гэтыя недахопы зводзяцца да таго, што рэдакцыя абмежавала дзейнасць газеты выключна літаратурнымі і мастацтвазнаўчымі пытаннямі. У газеце мала друкавалася матэрыялаў аб актуальных павяях і праблемах у галіне грамадскага і культурнага жыцця рэспублікі. У ёй не знаходзіць пакуль адлюстравання мерапрыемствы ЦК партыі большавікоў Беларусі, накіраваныя на ўмацаванне калгасаў, павышэнне культуры сацыялістычнай вёскі, паскарэнне тэмпаў будаўніцтва горада Мінска і інш.

ЦК КП(б) Беларусі ўказаў у сваім рашэнні на рад іншых сур'ёзных недахопаў у рабоце рэдакцыі газеты «Літаратура і мастацтва», запердзіў новы склад рэдакцыі і патрабаваў ад неадрэдакцыі і поўнага выпраўлення адпаведных памылак і недахопаў.

Задача нашай газеты заключаецца ў тым, каб у друкуемых творах, у артыкулах і карэспандэнцыях, у мастацкіх нарысах і публіцыстычных выступленнях усеабава адлюстравалі песпехі беларускага народа ў будаўніцтве камунізма, росце камуністычнай свядомасці і культуры працоўных, а таксама ўнімаць і вырашаць актуальныя праблемныя пытанні развіцця беларускай савецкай навукі, тэхнікі, літаратуры, мастацтва і мовазнаўства. «Важнейшым абавязкам газеты, — указваецца ў рашэнні ЦК КП(б) Беларусі, — з'яўляецца барацьба за стварэнне высокадзейных і высокамастацкіх твораў, за павышэнне творчага майстэрства пісьменнікаў і работнікаў мастацтва БССР у святле рашэнняў ЦК ВКП(б) на пытанні ідэалогіі і ўказаніяў таварыша Сталіна І. В. адносна марксізма ў мовазнаўстве».

Работнікі літаратуры і мастацтва павінны быць штодня на перадавой лініі самай натхнёнай, самай адданай і самай высокакаснай працы, працы ў імя далайшага росквіту нашай любімай маці-Радзімы, у імя далайшага росквіту нашай роднай камуністычнай справы.

Будзем працаваць так самаадана, як патрабуюць ад нас нашы магутныя савецкі народ, вялікая партыя большавікоў, родны і любімы правядыр і настаўнік працоўных Іосіф Вісарыявіч Сталін.

Буйным недахопам газеты «Літаратура і мастацтва» з'яўляецца тое, што яна па сутнасці ўхілялася ад справы папулярнасці вопыту перадавых работчых і калгаснікаў, мала наказвала на сваіх старонках жыццых людзей—наватараў вытворчасці і сельскай гаспадаркі. Газета не выкарыстала такі бавы жанр літаратуры, якім з'яўляецца нарыс.

Недастаткова друкуецца ў газеце матэрыялаў аб барацьбе савецкага народа за мір, матэрыялаў, выкрываючых агрэсіўную палітыку англа-амерыканскіх імперыялістаў. На старонках газеты зусім не ўзнімаюцца пытанні камуністычнага выхавання, савецкай маралі і этыкі.

Будзем працаваць так самаадана, як патрабуюць ад нас нашы магутныя савецкі народ, вялікая партыя большавікоў, родны і любімы правядыр і настаўнік працоўных Іосіф Вісарыявіч Сталін.

ЦК КП(б) Беларусі ўказаў і на тое, што ў газеце «Літаратура і мастацтва» не дастаткова адлюстравана важныя праблемы развіцця беларускай савецкай літаратуры і мастацтва. Газета мала дапа-

рабавіць развіццю камунізма абавязвае ўсіх дзеячоў літаратуры і мастацтва кланіцца аб тым, каб мець у краіне багата духоўнай культуры, няўхільна ўдасканаліваць сваё майстэрства, ствараць такія творы, якія будуць вартымі нашай вялікай сталінскай эпохі.

Работнікі літаратуры і мастацтва павінны быць штодня на перадавой лініі самай натхнёнай, самай адданай і самай высокакаснай працы, працы ў імя далайшага росквіту нашай любімай маці-Радзімы, у імя далайшага росквіту нашай роднай камуністычнай справы.

Будзем працаваць так самаадана, як патрабуюць ад нас нашы магутныя савецкі народ, вялікая партыя большавікоў, родны і любімы правядыр і настаўнік працоўных Іосіф Вісарыявіч Сталін.

Вялікі Сталін—усенародны кандыдат

З выключным патрыятычным уздымам праходзіць па ўсёй нашай неабсяжнай краіне вылучэнне кандыдатаў у мясцовыя Саветы дэпутатаў працоўных.

Шматлікім савецкі народ з пачупам глыбокай любві вылучыў роднага Сталіна сваім першым усенародным кандыдатам у дэпутаты мясцовых Саветаў.

нарады горача падтрымалі адзінадушнае рашэнне шматлікіх калектываў працоўных аб вылучэнні кандыдатам у дэпутаты Маскоўскага абласнога Савета дэпутатаў працоўных па Сталінскай выбарчай акрузе вялікага правядыра савецкага народа Іосіфа Вісарыявіча Сталіна.

Варашылава, Л. П. Берыя, А. І. Мікаіла, Л. М. Кагановіч, Н. А. Булганіна, А. А. Андрэева, Н. С. Хрушчоў, А. Н. Касыміна, Н. М. Шверніка, М. А. Суслала, П. К. Панамарэнік, М. Ф. Шкіратова ў ліку першых сваіх кандыдатаў у абласны Саветы.

З выключнай актыўнасцю і ўрачыстасцю праходзіць акруговыя перадыбарчыя сходы ў сталіцы Савецкай Беларусі, у абласных і раённых цэнтрах нашай рэспублікі.

У гэтыя ўрачыстыя гістарычныя дні пазіркі ўсіх савецкіх людзей накіраваны да Сталінскай выбарчай акругі № 2 сталіцы нашай Радзімы—Масквы. Тут многатэсячныя калектывы электразавадаў называюць сваім першым кандыдатам у дэпутаты Маскоўскага абласнога Савета Вялікага Сталіна.

Нарада звярнулася з просьбай да таварыша Сталіна даць сваю згоду балатыравацца ў дэпутаты Маскоўскага абласнога Савета дэпутатаў працоўных па Сталінскай выбарчай акрузе № 2.

Сярод вылучаных кандыдатаў у дэпутаты — стыхапаўцы фабрык і заводаў, перадавікі калгасных паўдз, прадстаўнікі беларускай інтэлігенцыі, дзеячы навукі мастацтва.

У ліку кандыдатаў у дэпутаты абласных Саветаў—зпатны камашчык А. Баным, электраінжынер І. Гудзілін, калгаснікі М. Цярэшкі і Е. Ваіцяхоўска, доктар хімічных навук Н. Яромленка, заслужаная настаўніца БССР А. Блау, лаўрэат Сталінскай прамі дзірктар завода «Гомсельмаш» А. Быкаў, Герой Сацыялістычнай Працы начальнік шостага аддзялення Заходняй чыгуны П. Макараў і іншыя.

На перадыбарчыю нараду Сталінскай выбарчай акругі, якая адбылася 14-га лістапада, сабралася звыш тысячы чалавек, якія прадстаўляюць сорок тысяч выбарчыкаў.

Дарагое імя вялікага Сталіна, зодчага камунізма, спяганосца міру, з выключнай любовай вымаўлялі на перадыбарчых сходах работчыя, калгаснікі, вучоныя, дзеячы культуры і мастацтва.

У ліку кандыдатаў у дэпутаты абласных Саветаў—зпатны камашчык А. Баным, электраінжынер І. Гудзілін, калгаснікі М. Цярэшкі і Е. Ваіцяхоўска, доктар хімічных навук Н. Яромленка, заслужаная настаўніца БССР А. Блау, лаўрэат Сталінскай прамі дзірктар завода «Гомсельмаш» А. Быкаў, Герой Сацыялістычнай Працы начальнік шостага аддзялення Заходняй чыгуны П. Макараў і іншыя.

У палымых прамовах фрезероўшчыка трансфарматарага завода В. Іасімава, інжынера завода аўтатранспартнага электраабсталявання С. Пакроўскага, ткачыкі камбіната імя Шчарбакоўска С. Лісінскай, настаўніцы Л. Вінакуравай і іншых былі выказаны гарачыя пачупці любві і адданасці вялікаму правядыру народаў і вялікаму генію чалавецтва, роднаму таварышу Сталіну.

Імя роднага Сталіна з палыманай любовай вымаўлялі і беларускі народ. Вялікі Сталін—стваральнік Беларускай Савецкай дзяржавы, шчасця і дабрабыту нашага народа.

У ліку кандыдатаў у дэпутаты абласных Саветаў—зпатны камашчык А. Баным, электраінжынер І. Гудзілін, калгаснікі М. Цярэшкі і Е. Ваіцяхоўска, доктар хімічных навук Н. Яромленка, заслужаная настаўніца БССР А. Блау, лаўрэат Сталінскай прамі дзірктар завода «Гомсельмаш» А. Быкаў, Герой Сацыялістычнай Працы начальнік шостага аддзялення Заходняй чыгуны П. Макараў і іншыя.

З велізарным уздымам была прынята рэзалюцыя, у якой уздзялілі акруговыя

Вялікага Сталіна вылучае наш народ сваім першым кандыдатам у дэпутаты мясцовых Саветаў.

У ліку кандыдатаў у дэпутаты абласных Саветаў—зпатны камашчык А. Баным, электраінжынер І. Гудзілін, калгаснікі М. Цярэшкі і Е. Ваіцяхоўска, доктар хімічных навук Н. Яромленка, заслужаная настаўніца БССР А. Блау, лаўрэат Сталінскай прамі дзірктар завода «Гомсельмаш» А. Быкаў, Герой Сацыялістычнай Працы начальнік шостага аддзялення Заходняй чыгуны П. Макараў і іншыя.

Рэгістрацыя кандыдатаў у дэпутаты мясцовых Саветаў

Па ўсёй краіне пачалася рэгістрацыя кандыдатаў у дэпутаты мясцовых Саветаў.

Акруговыя камісіі Маладзёўскай выбарчай акругі гора Мінска па выбарах у Маскоўскі абласны Савет дэпутатаў працоўных зарэгістравала кандыдатам у дэпутаты Маскоўскага абласнога Савета бліжэйшага саратніка таварыша Сталіна — Вячаслава Міхайлавіча Маладзёва. Па Вязьмірская выбарчай акрузе гора Масквы зарэгістраваны кандыдатам у дэпутаты Маскоўскага абласнога Савета Нікіта Саргеевіч Хрушчоў.

У Мінску па Аўтазаводскай выбарчай акрузе № 9 кандыдатам у дэпутаты Мінскага абласнога Савета зарэгістраваны сакратар ЦК ВКП(б) Пашчелеймон Кандрацівіч Панамарэнка, па Трактаразаводскай выбарчай акрузе № 7 зарэгістраваны кандыдатам у дэпутаты Мінскага абласнога Савета дэпутатаў працоўных сакратар ЦК КП(б) Беларусі Нікалай Сямёнавіч Патолічэў. Па Сталінскай выбарчай акрузе зарэгістраваны кандыдатам у дэпутаты Мінскага абласнога Савета старшыня Савета Міністраў Беларускай ССР Аляксей Ефімавіч Кляшчэў.

У Маскве, сталіцы нашай Радзімы, Акруговыя выбарчыя камісіі Сталінскай выбарчай акругі № 2 па выбарах у Маскоўскі абласны Савет зарэгістравала кандыдатам у дэпутаты Маскоўскага абласнога Савета Вялікага правядыра савецкага народа Іосіфа Вісарыявіча Сталіна. Гэта радасная падзея выклікала новыя палітычныя і творчыя ўздым сярод працоўных Масквы. На фабрыках і заводах адбыліся шматлюдныя мітынгі і сходы, на якіх з новай сілай пратучалі прывітанні Вялікаму Сталіну.

У Мінску па Аўтазаводскай выбарчай акрузе № 9 кандыдатам у дэпутаты Мінскага абласнога Савета зарэгістраваны сакратар ЦК ВКП(б) Пашчелеймон Кандрацівіч Панамарэнка, па Трактаразаводскай выбарчай акрузе № 7 зарэгістраваны кандыдатам у дэпутаты Мінскага абласнога Савета дэпутатаў працоўных сакратар ЦК КП(б) Беларусі Нікалай Сямёнавіч Патолічэў. Па Сталінскай выбарчай акрузе зарэгістраваны кандыдатам у дэпутаты Мінскага абласнога Савета старшыня Савета Міністраў Беларускай ССР Аляксей Ефімавіч Кляшчэў.

Сярод ужо зарэгістраваных кандыдатаў — лепшыя прадстаўнікі народа, партыйныя і беспартыйныя большавікі.

Шэфілд—Варшава

Што думаў лейбарысцкі ўрад Англіі, калі даваў дазвол на правядзенне Другога Сусветнага кангрэса прыхільнікаў міру ў Шэфілдзе, — мы не ведаем. Але пэўна можна сказаць, што ён хацеў гэтым паказаць свету свой «дэмакратызм». Бачце, якая ў нас «свабода»: прыхільнікі міру—нашы ворагі, а мы іх пускаяем. А калі старшыня Арганізацыйнага камітэта Айвор Монтэгу, добра ведаючы свой урад, выказаў сумненне, ці не будзе якіх перашкод, то яму было адказана: «Вы хвалюецеся з прычыны таго, што ніколі не можа быць». У гэтых словах адучувалася сіла, упэўненасць, пагарда: ці вярта непакіоцца з-за нейкіх там прыхільнікаў міру?

А за некалькі дзён да адкрыцця кангрэса англійскі ўрад ахапіла трывога. Газеты і радыё трыбалі аб небяспецы, якая пагражае добрай старой Англіі. Уся англійская разведка і паліцыя былі пастаўлены на ногі. Па вуліцах Лондана дэманстравалі войскі, танкі, заклікаючы маладых людзей паступаць у армію. Прэм'ер-міністр Этлі выступіў у палаце з грознай прамовай супроць прыхільнікаў міру.

Акруговыя камісіі Маладзёўскай выбарчай акругі гора Мінска па выбарах у Маскоўскі абласны Савет дэпутатаў працоўных зарэгістравала кандыдатам у дэпутаты Маскоўскага абласнога Савета бліжэйшага саратніка таварыша Сталіна — Вячаслава Міхайлавіча Маладзёва. Па Вязьмірская выбарчай акрузе гора Масквы зарэгістраваны кандыдатам у дэпутаты Маскоўскага абласнога Савета Нікіта Саргеевіч Хрушчоў.

У Мінску па Аўтазаводскай выбарчай акрузе № 9 кандыдатам у дэпутаты Мінскага абласнога Савета зарэгістраваны сакратар ЦК ВКП(б) Пашчелеймон Кандрацівіч Панамарэнка, па Трактаразаводскай выбарчай акрузе № 7 зарэгістраваны кандыдатам у дэпутаты Мінскага абласнога Савета дэпутатаў працоўных сакратар ЦК КП(б) Беларусі Нікалай Сямёнавіч Патолічэў. Па Сталінскай выбарчай акрузе зарэгістраваны кандыдатам у дэпутаты Мінскага абласнога Савета старшыня Савета Міністраў Беларускай ССР Аляксей Ефімавіч Кляшчэў.

Варшава святкуе: яна сустракае дэлегатаў Другога Сусветнага кангрэса прыхільнікаў міру; сустракае як дарагіх гасцей незалежна ад таго, адкуль яны едуць, якія палітычныя погляды маюць, да якой партыі належаць, абы толькі яны былі пашанцамі міру, а не вайны.

Варшаўскія вавалз упрыгожаны флагамі ўсіх краін свету. Дэлегатаў сустракае польскі народ са шчырымі прывітаннямі, музыкой, кветкамі. Дэлегаты і Англіі і Амерыкі едуць спакойна, не бачыцца ніякіх перашкод, хаця сярод іх, як і сярод іншых масы дэлегатаў, знойдзецца не мала такіх, якім не падабаецца дзяржаўны лад польскай народнай дэмакратыі. Але ім падабаецца мір — і гэтага досыць, каб знайсці агульную мову.

Палітычныя вайны ў сваёй тупой нявынасці самі стварылі найлепшую сітуацыю, каб яскрава прадэманстравалі розніцу паміж прыхільнікамі смерці і прыхільнікамі жыцця. Азінае, што яны маглі зрабіць — гэта адцягнуць кангрэс на тры дні пазней.

Пяцьсот мільянаў мірных людзей, падпісаваных Стаггольмскую Адуву, і сотні мільянаў, яшчэ не паспелых падпісаць яе, з годнасцю і надей глядзяць на Другі Сусветны кангрэс міру ў Варшаве, які ўпаўнаважаны абвясціць ад імя ўсяго чалавецтва:

— Не дазволім злчанчанам распачаць новую сусветную вайну!

Адначасова англійскі ўрад пачаў рабіць пераходныя, якіх «ніколі не можа быць» — проста кажучы, не пускаяць у Англію дэлегатаў кангрэса. З новай сілай быў пущаны ў ход стары (і адны) «жупел» — слова «комуністы». Кангрэс прыхільнікаў міру называўся не іначай, як «комуністычны» кангрэс. З'езд дэлегатаў прадстаўляўся, як «нашэсце камуністаў». «Ніводнага камуніста не дапусціць у Англію!» — крычалі газеты. А калі ніводнага, то былі не дапушчаны і такія «комуністы», як евангелісцкі біскуп Дэйвар, праваслаўны мітрапаліт Нікалай, ра-

Варшава святкуе: яна сустракае дэлегатаў Другога Сусветнага кангрэса прыхільнікаў міру; сустракае як дарагіх гасцей незалежна ад таго, адкуль яны едуць, якія палітычныя погляды маюць, да якой партыі належаць, абы толькі яны былі пашанцамі міру, а не вайны.

Варшаўскія вавалз упрыгожаны флагамі ўсіх краін свету. Дэлегатаў сустракае польскі народ са шчырымі прывітаннямі, музыкой, кветкамі. Дэлегаты і Англіі і Амерыкі едуць спакойна, не бачыцца ніякіх перашкод, хаця сярод іх, як і сярод іншых масы дэлегатаў, знойдзецца не мала такіх, якім не падабаецца дзяржаўны лад польскай народнай дэмакратыі. Але ім падабаецца мір — і гэтага досыць, каб знайсці агульную мову.

Палітычныя вайны ў сваёй тупой нявынасці самі стварылі найлепшую сітуацыю, каб яскрава прадэманстравалі розніцу паміж прыхільнікамі смерці і прыхільнікамі жыцця. Азінае, што яны маглі зрабіць — гэта адцягнуць кангрэс на тры дні пазней.

Пяцьсот мільянаў мірных людзей, падпісаваных Стаггольмскую Адуву, і сотні мільянаў, яшчэ не паспелых падпісаць яе, з годнасцю і надей глядзяць на Другі Сусветны кангрэс міру ў Варшаве, які ўпаўнаважаны абвясціць ад імя ўсяго чалавецтва:

— Не дазволім злчанчанам распачаць новую сусветную вайну!

Варшава святкуе: яна сустракае дэлегатаў Другога Сусветнага кангрэса прыхільнікаў міру; сустракае як дарагіх гасцей незалежна ад таго, адкуль яны едуць, якія палітычныя погляды маюць, да якой партыі належаць, абы толькі яны былі пашанцамі міру, а не вайны.

Варшаўскія вавалз упрыгожаны флагамі ўсіх краін свету. Дэлегатаў сустракае польскі народ са шчырымі прывітаннямі, музыкой, кветкамі. Дэлегаты і Англіі і Амерыкі едуць спакойна, не бачыцца ніякіх перашкод, хаця сярод іх, як і сярод іншых масы дэлегатаў, знойдзецца не мала такіх, якім не падабаецца дзяржаўны лад польскай народнай дэмакратыі. Але ім падабаецца мір — і гэтага досыць, каб знайсці агульную мову.

Палітычныя вайны ў сваёй тупой нявынасці самі стварылі найлепшую сітуацыю, каб яскрава прадэманстравалі розніцу паміж прыхільнікамі смерці і прыхільнікамі жыцця. Азінае, што яны маглі зрабіць — гэта адцягнуць кангрэс на тры дні пазней.

Пяцьсот мільянаў мірных людзей, падпісаваных Стаггольмскую Адуву, і сотні мільянаў, яшчэ не паспелых падпісаць яе, з годнасцю і надей глядзяць на Другі Сусветны кангрэс міру ў Варшаве, які ўпаўнаважаны абвясціць ад імя ўсяго чалавецтва:

— Не дазволім злчанчанам распачаць новую сусветную вайну!

ХВАЛЮЮЧЫЯ СУСТРЭЧЫ

(Гутарка з дэлегатам Другога Сусветнага кангрэса прыхільнікаў міру Л. П. Александроўскай)

За некалькі гаўдін да адкрыцця Другога Сусветнага кангрэса прыхільнікаў міру наш карэспандэнт звязваўся з Варшавай. Да таёфода надыйшла дэлегат кангрэса—народнага артыстка СССР і БССР Л. П. Александроўскай. Вось што яна расказала:

— У Варшаву савецкая дэлегатыя ехаў у адным цягніку з дэлегатыямі Кітая і Карэі. Наш праезд па тэрыторыі Польшчы ператварыўся ў дэманстрацыю дружбы свабодалюбівых народаў і іх міралюбівых імкненняў. Працоўныя Польшчы сустракалі нас, як самых дарагіх гасцей. На станцыях адбываліся многалюдныя мітынгі. Выступалі ў хвалюючых прамовах гарышлі аб сваёй гаўноўнасці змагацца за мір, супроць агрэсарыў, за ўмацаванне су-

вязей паміж краінамі народнай дэмакратыі. Прамоўцы з любовай вымаўлялі імя вялікага барацьбіта за мір роднага Іосіфа Вісарыявіча Сталіна.

Надзвычайна вялікі мітынг адбыўся ў Варшаве. Радасі і лікаванню не было канца. Працоўныя польскай сталіцы ганарыцца тым, што іх гораду выпала часцёца месцам правядзення такога гістарычна важнага кангрэса, як Другі Сусветны кангрэс прыхільнікаў міру. Гэта мы адчулі ў тым цёплым прысьме, які нам быў аказаны, у тым сваточным выгядзе і ажыўленні, якія пануюць цяпер у Варшаве.

Нас пазнаёмлілі з горадам і з тымі вялікімі работамі, якія вядуцца па яго аднаўленню і будаўніцтву. Усюды нагадзца

Варшава святкуе: яна сустракае дэлегатаў Другога Сусветнага кангрэса прыхільнікаў міру; сустракае як дарагіх гасцей незалежна ад таго, адкуль яны едуць, якія палітычныя погляды маюць, да якой партыі належаць, абы толькі яны былі пашанцамі міру, а не вайны.

Варшаўскія вавалз упрыгожаны флагамі ўсіх краін свету. Дэлегатаў сустракае польскі народ са шчырымі прывітаннямі, музыкой, кветкамі. Дэлегаты і Англіі і Амерыкі едуць спакойна, не бачыцца ніякіх перашкод, хаця сярод іх, як і сярод іншых масы дэлегатаў, знойдзецца не мала такіх, якім не падабаецца дзяржаўны лад польскай народнай дэмакратыі. Але ім падабаецца мір — і гэтага досыць, каб знайсці агульную мову.

Палітычныя вайны ў сваёй тупой нявынасці самі стварылі найлепшую сітуацыю, каб яскрава прадэманстравалі розніцу паміж прыхільнікамі смерці і прыхільнікамі жыцця. Азінае, што яны маглі зрабіць — гэта адцягнуць кангрэс на тры дні пазней.

Пяцьсот мільянаў мірных людзей, падпісаваных Стаггольмскую Адуву, і сотні мільянаў, яшчэ не паспелых падпісаць яе, з годнасцю і надей глядзяць на Другі Сусветны кангрэс міру ў Варшаве, які ўпаўнаважаны абвясціць ад імя ўсяго чалавецтва:

— Не дазволім злчанчанам распачаць новую сусветную вайну!

Адкрыццё Другога Сусветнага кангрэса прыхільнікаў міру

16 лістапада ў Варшаве ў Доме польскага слова ва ўрачыстай абстаноўцы адкрыўся Другі Сусветны кангрэс прыхільнікаў міру.

На кангрэс прыбылі дэлегаты больш 70 краін.

На адкрыцці прысутнічаюць шматлікія

госпі: польскія дзеячы навукі, культуры і мастацтва, перадавікі працы варшаўскіх прадпрыемстваў.

Бурнымі апладысмантамі суст

Фільм аб барацьбе балгарскага народа

З кожным годам маюцца сувязі Савецкага Саюза з краінамі народнай дэмакратыі. Усе часцей і часцей на нашых экранах з'яўляюцца фільмы, якія расказваюць аб будаўніцтве асноўнага сацыялізму ў гэтых краінах. Маладо, поўнае свежых творчых сіл кінематографіі краін народнай дэмакратыі ўнаслабдала лепшай традыцыі самага перадавога савецкага кінематографіста. Ідучы на шляху сацыялістычнага рэалізму, кіно краін народнай дэмакратыі дасягнула раду буйных поспехаў. Аб гэтым сведчаць фільмы, якія былі паказаны на нашым экране і сусветнай публіцы водгукі савецкіх глядачоў і друку.

Балгарскай кінематографіі за гады царскага кіравання не было выпущана ніводнага мастацкага фільма. Не было кінастудыі, не было творчых кадраў, слаба была развіта сетка кінаўстаноўкаў. Кіно ў царскай Балгарыі было ў руках дэяўляў, якія бачылі ў ім сродкі нажывы, і служыла расаднікам фашызма і цемрашальства.

Кінафільм «Пабег з яволі» (*), які перадаманструа на экранах Савецкага Саюза, вастаўлены на адзінаццаты п'есе балгарскага драматурга Ніколы Ніканавана.

На працягу многіх стагоддзяў балгарскі гераічны народ вёў барацьбу за свабоду і незалежнасць ад турэцкага завявалення. Шматгадовы ўціск, зверствы і гвалт турэцкіх прыгнятальнікаў не зламалі горага балгарскага народа. Барацьба вылілася ў матунае паўстанне.

У 1876 годзе паўстанні балгарскі народ сабраў усе сілы і паўстаў супроць сваіх прыгнятальнікаў. Лепшыя сыны і дачкі балгарскага народа лаяліся ў горы, каб змагацца са сваімі непрыямымі ворагамі — турэцкімі эксплуатаатарамі. Але кравівае паўстанне было падаўлена. Многія мужныя барацьбіты трапілі ў турэцкі палон.

У той час, як усе еўрапейскія дзяржавы засталіся аб'явавымі да гэтай барацьбы, Расія падала братнюю руку дэмакратычнаму балгарскаму народу. Яна аб'явіла вайну Турцыі і вызвала Балгарыю. Турэцкая імперыя вымушана была прызнаць самастойнасць Балгарыі і вярнуць ёй яе лепшыя сям'ю, якія знаходзіліся ў турма. Многія не вярнуліся на радзіму, яны загінулі ў засценках ці былі высланы на аддаленыя астравы, дзе на кожным кроку іх чакала смерць ад неспасібнай катаржнай работы.

Імяна гэты прамажак часу ў балгарскай гісторыі баруць аўтары фільма ў аснову твора.

Адзін з турэцкіх астравоў на Чорным моры. Гэты востраў — турма. Тут у каменаломныя працуец зняволены. Сапраўды адзін з гераюў кравівага паўстання — Калін Відэнаў з Каменана, якога народ за смеласць і мужнасць называў Калін Арал.

Калін не быў вярнуты на радзіму, таксама як не былі вярнуты многія іншыя патрыёты, якія трапілі пасля падаўлення паўстання ў турэцкія засценкі.

Ведваючы, што радзіма вызвалілася ад турэцкага прыгнёту, што там народ жыве новым жыццём, Калін Арал імкнецца на волю. Шчаслівы выпадак дапамагае яму вырвацца з гэтага пекла. Ён чакаў убачыць сваю краіну вольнай і незалежнай, а народ — таспадаром свайго жыцця. Але Бал-

*) «Пабег з яволі» — новы балгарскі мастацкі фільм. Сцэнарый Орліна Васілева, рэжысёр Бар. Барзанаў, аператар Васіль Халюдаў, кампазітар прафесар Парашкеў Хаджыев, мастакі — Іван Панкоў і Уладзімір Лазараў. Вытворчасць балгарскай кінематографіі 1950 г.

гарыя не стала шчаслівай і вольнай. Уладу захапіла кучка здраднікаў і катаў, і жыццё народа ні ў чым не змянілася.

Але ён убачыў і іншае. Ён убачыў барацьбітоў, якія не склалі зброі і прадаўжалі змагацца за перамогу, за шчасце свайго народа. Ён убачыў людзей, якія вядуць вядзючую работу. Яны ўзнікаюць народ на новую барацьбу супроць сваіх прыгнятальнікаў.

Калін не можа застацца ў баку ад хутка нарастаючых падзей і актыўна ўключаецца ў агульную барацьбу.

Калін Відэнаў з Каменана, пражываючы ў народзе Аралом, гіне ад здрадніцкага страду. Але на яго месца становіцца дзесяцікі, сотні, тысячы такіх-жа мужных і смелых сям'ю і дачка балгарскага народа, якія апынуліся ўзнікаюць спат барацьбы за сваю свабоду.

Свабода ў нашай краіне растуа на, — гаворыць друг і баявы таварыш Каліна — Стаян, — здраднікі кравівага паўстання зноў ва ўладзе. Памешчыкі, фабрыканты, пазіцыяны, якія апынуліся на турні, лютуюць, забіваюць і грабяць заняволены народ. Але барацьба за свабоду прадаўжаецца. На месца загінуўшых узнікаюцца новыя байцы, сыны рабочага класа.

Так глыбока аптымістычна заканчваецца фільм аб адным з мужных сям'ю балгарскага народа.

Надоўга запамінаецца вобраз барацьбіта за народную справу, рэвалюцыянера, вялікага патрыёта свайго радзімы, горага Арла Каліна.

Гэты вобраз стварыў народны артыст Іван Дзімаў. Ён здолеў паказаць у гераі ўсе тая лепшыя рысы, якія ўласцівы балгарскаму народу — адвагу, смеласць і нязалежную веру ў сваю перамогу.

Бяспрашны барацьбіт за народную справу, храбры воін, ён невідзіць турмаў, якія зняволілі яго радзіму. За свабодную Балгарыю, за разняволенне народа ідзе ён змагацца ў горы.

Артысту ўдалося паказаць чалавека, які прысвяціў усе сваё жыццё служэнню народу, і разам з тым чалавека з асабістымі пачуццямі і перажываннямі, чалавека вольнага, моднага, мужнага і ў той-жа час чужага.

Якія і пераканальныя вобразы створаны такіма і іншымі артыстамі. Асабліва хочацца адзначыць артыста Стэфана Пятрова, які стварыў праўдзінны вобраз французскага рэвалюцыянера.

Пудоўны па сваёму майстэрству вобразы баявых таварышаў і верных памочнікаў Каліна, якія ў чорныя дні рэакцыі не сганулі спіны перад царскімі прыслужнікамі і прадоўжылі барацьбу, пачатую задоўга да кравівага дзея. Гэта вобразы — Стаян (народны артыст Канстанцін Кісімаў) і Дзімчава (Васіль Кіркоў).

Калектыў, які стварыў цудоўны фільм, што атрымаў высокую ацэнку балгарскіх глядачоў і ўдастоены Дзімітраўскай праміі, атрымаў ганаровы дыплом на Міжнародным фестывалі ў Карлсвае Варах.

Адзін з гераюў фільма гаворыць: — Народ збірае сілы для новых грозных баёў. У вялікай барацьбе мы перажываем!

І народ перамог. Ціпер Балгарыя дэбрда стала на шлях будаўніцтва асноўнага сацыялізма. У краіне пачаліся вялікія пераўтварэнні: квітнеюць рухавыя дачыны, будуць на гароды. Зямля маладзее, зямля квітнее. Радасна льюцца песні мірнай шчаслівай працы. Але не забыў народ тых, хто ў грознай бітве загінуў за свабоду. І людзі пра іх складаюць песні.

Я. КРУПЕНЯ.
Масква.

Хор імя Пятніцкага сумесна з прадстаўнікамі Саюза свабоднай нямецкай моладзі выконвае на нямецкай мове «Гімн дэмакратычнай моладзі свету».

Фота П. Карлава.

Пасланцы міру

Выступленні Дзяржаўнага рускага хора імя Пятніцкага ў Германіі

У Германскай дэмакратычнай рэспубліцы адбыліся незабыўныя для ўсяго народа падзеі. Адной з такіх гістарычных падзей з'явіліся выбары 15 кастрычніка, у якіх прыняло ўдзел амаль тое працэнтнае дарослага насельніцтва Усходняй Германіі. Перамога нацыянальнага фронту яшчэ раз паказала ўсяму свету, што народ Германіі рашуча змагаецца за мір, за адзінства і нацыянальную незалежнасць свайго краіны.

За некалькі тыдняў да выбараў у Германскую дэмакратычную рэспубліку па запрашэнню іе ўрада прыбылі на гастроі Дзяржаўны рускі народны хор імя Пятніцкага. На працягу месяца хор выступіў у многіх гарадах рэспублікі — Берліне, Падсдаме, Веймары, Дрэздэне і іншых. За гэты час калектыў хора даў каля 30 вялікіх канцэртаў для насельніцтва рэспублікі. Мастацкі кіраўнік хора імя Пятніцкага, народны артыст СССР, лаўрат Сталінскай праміі кампазітар В. Г. Захарав адзначыў, што ў сувязі з запатрабаванымі глядачоў хору даялося прабыць значна больш прадугледжанага тэрміну і даць канцэртаў больш, чым меркавалася.

Харавы калектыў павінен быў выступіць у пасобных населеных пунктах, асабліва ў тых гарадах, дзе людзі мелі слабае ўяўленне аб савецкім мастацтве. Трэба было паказаць нямецкаму глядачу багачце і праўдзіннасць рускага народнага мастацтва.

У выкананні гэтай задачы хор дасягнуў значных поспехаў. Даводзілася сустракацца і з такімі з'явамі, калі прапаганда англа-амерыканскіх палітычыкаў вайны, накіраваная супроць Савецкага Саюза і Германскай дэмакратычнай рэспублікі, даходзіла і ў тых мясцінах, дзе выступіў хор. Але імя таварышамі і намагаючы ворагаў не маглі пахіснуць у нямецкага народа пачуцці дружбы і сімпатый да савецкіх людзей, да савецкай краіны. Канцэрты заканчваліся звычайна шматлюднымі мітынгамі. Рабочыя розных заводаў, шахцёры, школьнікі, моладзь выступалі з палымымі прамовамі, прывітаннямі, заклікалі да барацьбы за мір і дружбу паміж Савецкім Саюзам і Германскай дэмакратычнай рэспублікай.

У Заходнюю Германію амерыканцы з'явіліся з гарматамі, а ва Усходнюю пра-

ехаў рускі хор імя Пятніцкага з песнямі, — сказаў адзін нямецкі рабочы.

І гэта думка праходзіла праз усе выступленні.

Хор усюды называлі пасланцамі міру. Да ўдзельнікаў хора звярталіся, як да прадстаўнікоў Савецкага Саюза — моцнага аплоту міру ва ўсім свеце, што нясе нямецкаму народу адзінства, дружбу і разнае шчаслівае жыццё.

Між тым, удзельнікі хора не праводзілі ніякіх гутак, не выступалі з прамовамі. Яны толькі выконвалі народныя рускія песні і танцы. Але ў гэтых песнях і танцах людзі убачылі думу і пачуцці ўсяго савецкага народа. І гэта работа незвычайнае ўражанне на кожнага слухача. Выступаючы заяўлялі, што такія песні могуць быць толькі ў свабоднай краіне.

У заключэнне пазедзі на Германіі быў дадзены канцэрт у Берліне, на якім прысутнічалі прэзідэнт Германскай дэмакратычнай рэспублікі Вільгельм Пік і прэм'ер-міністр Ото Гротэволь. Пасля канцэрта быў надданы цёплы прыём. У сваіх выступленнях Вільгельм Пік і Ото Гротэволь гораца падзякавалі калектыву хора за канцэрты, за тую дапамогу, якую аказаў ён у падрыхтоўцы да выбараў.

Калектыў хора імя Пятніцкага працаваў з усеі адказнасцю і намаганнямі, ён з поспехам выканаў тую задачу, якую ўскладала на яго савецкі народ, пасылкаючы да межы Радзімы. Акрамя гэтага, хор даў больш 10 канцэртаў для воінаў групы савецкіх акупацыйных войск у Германіі, выступіў у многіх савецкіх клубах і Домах афіцэраў. Савецкія воіны прымалі ўдзельнікаў хора, як самых блізкіх і дарагіх людзей — пасланцоў Радзімы. На імя т. Захарав, Казыміна, Усцінавай, Хватова, салістаў хора Пракошанай, Локінай, Казловай і іншых паступалі дзесяткі пясмаў, запісак, у якіх воіны гораца дзякавалі калектыву за лудоўныя канцэрты, выказвалі сваю любоў да Радзімы, да таварыша Сталіна. Удзельнікі хора чула адзіліся да просьбы воінаў, выконвалі на іх заўяха многія песні, асабліва такія, як «Ой, туманы мои растуяны», «Песня о пехоте» і іншыя.

Паспяхова закончыўшы свае гастролі, калектыў хора выехаў на Радзіму.

П. ПРЫХОДЗЬНА.

Н. Ф. САКАЛОЎСКІ

16 лістапада пасля цяжкай і працяглай хваробы памёр вядомы беларускі кампазітар, член ВП(б) Несеер Фёдаравіч Сакалоўскі. Аўтар папулярных у нашым народзе песень «Мы — беларусы», «Падзяка Сталіну», «Комсамольская» кампазітар Сакалоўскі пакінуў нас у росквіце сваіх творчых сіл.

Многа любі і ўвагі аддаваў Несеер Фёдаравіч зборанню, апрацоўцы і шырокай папулярнасці цудоўнай беларускай народнай песні. Яго апрацоўкі народных песень «Чабарок», «Ой, на двары дзень бяленькі», «Ой, на гары панічанька», «Хмарыцца, дожджык будзе», «Ой, каліна-маліна» гучаць у выкананні многіх самадзейных і прафесіянальных харавых калектываў. На працягу ўсяго свайго творчага жыцця кампазітар Сакалоўскі быў шчыль-

на звязаны з мастацкай самадзейнасцю як арганізатар і кіраўнік шматлікіх народных хораў Беларусі.

Несеер Фёдаравіч прымаў актыўны ўдзел у грамадскім і партыйным жыцці Саюза кампазітараў. У сваіх песнях ён выказаў глыбокія патрыятычныя пачуцці савецкага народа, сваю любоў да Радзімы, да вялікага Сталіна.

Партыя і Савецкі ўрад высока ацанілі заслугі Несеера Фёдаравіча Сакалоўскага ў развіцці беларускай савецкай музыкі, узнагародзіўшы яго ордэнам «Знак Пачота» і двума медалямі.

Памяць аб Несееру Фёдаравічу Сакалоўскім — вядомым беларускім кампазітару — назаўсёды застаецца ў сэрцах тых, хто яго ведаў.

Чуркін, Аладаў, Цікоці, Пунст, Алоўніна, Камінскі, Багатыроў, Лютавіч, Шырма, Глебаў, Уладзімірскі, Ждановіч, Ржэцкая, Платонаў, Дзяжышча, Лунас, Паднавыраў, Яфімаў, Смольскі, Клімковіч, Астрэйка, Русак, Гамолка, Ярыміна, Лапаціна, Есаноў, Ніснечі С., Прагін, Пігулеўскі.

„Карусель Трумэна“

Нядаўна ў ЗША вышла кніга «Карусель Трумэна», напісаная вядомым вашынгтонскім аглядальнікам Робертам Аленам і журналістам са штата Масачузэс Уільямам Шэнонам. У гэтай кнізе пададзена выключна яркае апісанне нораваў, папучых — у амерыканскім кангрэсе. Заслугоўвае ўвагі той факт, што «Карусель Трумэна» напісана амерыканцамі, якім, як нікому іншаму, добра вядомыя норавы амерыканскага кангрэса.

Вось раздзел «Малыя дом», прысвечаны палатце прадстаўнікоў кангрэса ЗША. Сама назва раздзела дае трапіную характарыстыку гэтаму «дэлазому малпоўніку». Раздзел «Малыя дом» пачынаецца з апісання таго, як нова выбраны член кангрэса сшыпаецца ў Вашынгтон, каб з усім стараннем узяцца за свае абавязкі ў нацыянальным заканадаўчым органе. Але з першых крокаў ён пераконваецца, што гэты высокі орган з'яўляецца зброяй у руках кучкі «спалітных бошаў», якім зусім не цікава думка нядаўна выбранага кангрэсмена.

«Прабыванне ў палатце прадстаўнікоў», — пішуць аўтары кнігі, — выкаліе адно з найвялікшых расчараванняў у амерыканскім жыцці... Палата прадстаўнікоў не займаецца заканадаўствам. Палата не задумваецца прымае рашэнне або прапастуе. Замест таго, каб дзейнічаць у якасці сарадэчнага органа, яна ўяўляе сабой нешта сарадэчнае паміж малымі домам і статкам авецкаў».

Нельга не прызнаць справядлівых і трапных выказаў, якімі характарызуе аўтар палату прадстаўнікоў кангрэса ЗША. На самай справе, ва ўсіх важных выпадках яна толькі штатмуе тых заканапраектаў, якія аб непарадоў ўжо выпрацаваны самай Нацыянальнай асацыяцыяй прамысловыяў і аб зроблены ва ўгоду і выгаду магнатаў Уол-стрыта.

«Дабата ў палатце прадстаўнікоў уяўляюць сабой шеста такое, што нельга ашпісаць, — расказваюць аўтары «Карусель Трумэна», — гэта сумесь вульгарнага гумару, адкрытай абароны партыйных інтарэсаў, неперароднай дэмагогіі і зыкай дэафармацыі, прыпуўдзенай рознымі безгудымі пытанямі, якія не маюць адгосін да справы...».

Чым-жа займаюцца амерыканскія кангрэсмены ў часе дэбатаў? Адказваючы на гэтае пытанне, аўтары кнігі маюць «вольную» абстаноўку, якая паўва ў кангрэсе ЗША ў часе спрэчак. У часе дэбатаў «... члены кангрэса — а іх рэдка бывае больш 50—75 чалавек (з 500 з лішка членаў) — разваліўшыся сядзяць на сваіх месцах, чытаюць газеты, калудуюць у зубках, чысцяць ногі пад насыпным шум размоў, якія пераарываюцца смехам. Часамі шум пераходзіць у рыканне...».

Карціна паседжання амерыканскага кангрэса, намаляваная Аленам і Шэнонам, сапраўды напамінае шэпта сарадэчнае паміж малымі домам і статкам авецкаў... Далей аўтары расказваюць пра сапраўдныя прыбыткі членаў кангрэса. Факты, што падаюцца ў кнізе, паказваюць, якімі шляхамі Уол-стрыт падуладзе членаў амерыканскага кангрэса. Аўтары падаваюць, што прыбытак члена кангрэса фактычна дасягае 31 тысячы 850 далараў у год (хоць яго афіцыйны заробак складае 12,500 далараў). «Дадатковымі крыніцамі прыбыткаў кангрэсмена, сведчаць аўтары, з'яўляюцца срэды, якія адрываюцца на тэлефонныя і тэлеграфныя выдаткі, чыгуначныя білеты і зароботную плату публічнага штату памочнікаў. Кожны член кангрэса карыстаецца так званымі «спартыўнымі прывілемі», што абазначае права пасылкаць пісьмы на пошце бясплатна. Апрача гэтага, ён мае права атрымоўваць бясплатна канцылярыскія прылады. Члены палаты прадстаўнікоў штогод атрымоўваюць бясплатна такіх прылад на велікі кругленькую суму — каля 100 тысяч далараў. Аднак і гэтым не вычэрпваюцца ўсе крыніцы нажывы амерыканскіх кангрэсменаў. Вось яшчэ адна прыбытковая галіна — кумаўство. Амерыканскія кангрэсмены-бізнесмены ўмудраюцца атрымоўваць грошы і на сваіх родзічаў. Так, у спісу на атрыманне аплаты за работу ў 80-ым кангрэсе лічылася 62 родзічы членаў кангрэса, у тым ліку 36 жонак. У спісу 81-га, нядаўна абноўленага, кангрэса родзічаў лічылася 60, у тым ліку 34 жонкі. Большасць родзічаў, значаюць аўтары, нават ніколі не прыязджае ў Вашынгтон, і «можна з упэўненасцю сказаць, што дзве трэці жонак членаў кангрэса, якія лічацца ў гэтых спісах, нічога не робяць, а толькі атрымоўваюць грошы». У якасці прыклада аўтары прыводзяць «чэмпіёна» (ёсць і такія чэмпіёны ў Амерыцы!) на ўладкаванню сваіх родзічаў Артура Хола, члена кангрэса ЗША з Бігемптона (штат Нью-Йорк). Першае, што зрабіў Хол пасля свайго абрання ў кангрэс, гэта прызначыў свайго бацьку сакратаром, а маці — канторшчыцай. Маці спакойна жыла ў Бігемптоне і не звяртала ніякай увагі на працу. Выглядзіла гэтым шум прымусяў Хола выкрасіць маці са спіса на атрыманне аплаты, але затое ён уключыў у гэты спіс сваю дачку, двух сям'ю і эканомку. Няма сумнення, пішуць аўтары, ён уключыў-бы таксама і жонку, калі-б з ёй не развёўся. Аднак і без жонкі агульнае «забобу» дамачадуў Хола склаў амаль 15 тысяч далараў у год.

Такая, даволі няпоўная карціна нораваў амерыканскага кангрэса, намаляваная ў кнізе Алена і Шэнона «Карусель Трумэна».

Ю. ПАРХІЦЬНА.

Г. СМЫСЛОЎ

Карэйскі народ змагаецца

Разгром японскіх імперыялістаў ў выніку другой сусветнай вайны, вызваленчы паход Савецкай Арміі — адкрылі карэйскаму народу магчымасць свабоднага і незалежнага развіцця. У Паўночнай Карэі, дзе часова знаходзіліся савецкія войскі, усталяваны дэмакратычны рэжым, а працягваюцца партыі аб'ядналіся для правядзення рэфарм. У выніку аграрнай рэфармы сяляне атрымалі зямлю і ўсебаковую дапамогу ад урада. Да 1949 года ўзровень прамысловай вытворчасці навялічыўся амаль у 4 разы, а вытворчасць працы ўзрастае ў 3 разы. Вызвалены народ адуць вынікі свайго гераічнай працы. Але гэта толькі ў паўночнай частцы краіны, да 38 паралелі.

На поўні Карэі «гаспадарылі» амерыканскія імперыялісты. Гэта «гаспадаранне» прывяло да таго, што ў 1949 годзе колькасць прадпрыемстваў скарацілася ў 3 разы, а цэны выраслі ў параўнанні з даваеннымі ў 800—1000 разоў. Амерыканскія ўстанавілі ў Паўднёвай Карэі крывыя тарыфныя рэжым, яны ліквідавалі народныя камітэты, што ўзніклі ў гады вызваленчай барацьбы, і стварылі марыянетачы ўрад Лі Сын Мана. Але народ ніяк не мог змірацца з амерыканскай каланіяльнай палітыкай і разгарнуў вызваленчую барацьбу. Народ Паўднёвай Карэі прыняў актыўны ўдзел у выбарах у адзіны Вархоўны Народны сход Карэі. Каля 10 мільянаў паўночных было сабрана пад пясмом Савецкаму ўраду. У гэтым пісьме была выдзана ўдзячнасць карэйскага народа. У лютым 1948 года адбылася ўсеагульная забастоўка працэнтаў паўднёвакарэйскіх рабочых супроць камісіі ААН. 3 вясны 1948 года разгортваецца ўзброеная барацьба непасрэдна ў паўднё-

вых раёнах краіны. У верасні 1949 года ў баіх супроць лісыманскага рэжыму ўдзельнічала 77 тысяч партызан, якія правялі каля 1200 баёў. У раёнах партызанскіх дзеянняў была праведзена зямельная рэфарма, аднаўляліся народныя камітэты. Народ патрабаваў, каб ітэрвенты вызваліліся з Карэі, і яны вымушаны былі пацхеньку вывесці сваю армію. Выбары ў Паўднёвай Карэі ў маі 1950 года паказалі поўны права марыянетачага ўрада. На дапамогу прышоў дэяда Сам, які прысаў Далееса і Бродлі з заданнем ітэрвенту Лі Сын Мана на ваяную пракацацыю.

У Карэі з 25 чэрвеня пачалася вайна. Але яна разгарнулася зусім не так, як меркавалі агрэсары. Амерыканскія імперыялісты хацелі ў некалькі дзён захапіць Паўночную Карэю, ператварыць яе ў сваю калонію і ваяна-стратэгічны плацдарм супроць Кітая і Савецкага Саюза, яны разлічвалі пры дапамозе агрэсіі нанесці ўдар па нацыянальна-вызваленчага руху ў Азіі і ўмацаваць тут свае пазіцыі.

Але 150-тысячная лісыманскаўская армія, узброеная першакласнай амерыканскай тэхнікай, падтрыманая велізарнай колькасцю амерыканскіх самалётаў і флота, з першага дня пачала з ганьбай адступаць. Народ Паўднёвай Карэі з радасцю сустракаў паўночнакарэйскія войскі. Яны разам з лісыманскаўцамі здаваліся ў палон, а 100 амерыканскіх афіцэраў нават напісалі скаргу ў ААН на свой урад, які разгарнуў незаконную агрэсію ў Карэі. Так выглядалі амерыканскія ваікі.

Што здарылася з іх ваянай дактрынай, згодна якой сцяржалося, што стратэгічныя паветраныя сілы з'яўляюцца ў вайне адзіным сродкам перамоў? Дактрына была

абвергнута, ходам падзей у Карэі! Амерыканцы мелі абсалютную перавагу ў авіяцыі, яны жорстка і па-варварску бамбілі карэйскія гарады і сёлы, але ўсё-ж не маглі дасягнуць поспехаў.

Каб дамагчыся паўных ваенных поспехаў, амерыканскія імперыялісты былі вымушаны сканцэнтравана для вайны ў Карэі амаль усе свае узброеныя сілы на Далеі Усходзе і прыцягнуць войскі іншых краін. Толькі маючы ў некалькі разоў пераўзыходзячыя сілы, яны змаглі перайсці ў наступленне.

Але нават высадка 16 верасня 50-тысячнага дэсанта ў Інтоне не аднавіла згублены ваенны прэстыж ЗША. Правадзіліся амерыканскі план захопу Сеула адным ударам і абружэння ўсёй паўночнакарэйскай арміі. Народная армія, якая 14 дзён стрымлівала наступленне пераўзыходзячых амерыканскіх сіл і тым самым унікала абружэння і захавала людскія сілы і тэхніку, разбіла планы амерыканскіх стратэгаў.

Невыпадкова такі аглядальнік як Ліпман прымушаны быў прызнаць, што «тое, што здарылася пасля захопу Сеула, не робіць уражання, што мір у Карэі бліжэй... Сапраўдная праблема, — сцяржадку ён, — заключаецца не ў тым, як праітнуць у Паўночную Карэю, а ў тым, як праітнуць у гэты туды, выбрацца назад».

Карэйскі народ бачыў, як уцякаюць амерыканскія салдаты і афіцеры, пераканавыся ў тым, што амерыканскі імперыялізм павінен і будзе бітым.

Надпалычыкі вайны рабілі ўсё, каб вайна ў Карэі не была ўспрыманая, як вайна амерыканскага імперыялізма. ЗША прымусялі Совет Бяспекі прыняць незаконную рэзалюцыю, якая абвінавачвае ў агрэсіі паўночных карэйцаў і прыкывае агрэсію сыптам ААН.

Савецкі Савоз выкраву перад усім светам спробу замаскі